

Tema

Magten i samfundet

Mennesket har altid levet i samfund. Alle samfund har været organiseret og bl.a. haft en magtstruktur eller en styreform. I tidens løb har de styrende fået magten på forskellig vis. Nogen har fået den, fordi de tilhørte en bestemt slægt. Andre har erobret den. Andre igen er blevet udpeget eller valgt osv.

Sigtet med temaet er, at eleverne erhverver sig viden om forskellige styreformer, deres samfundsmæssige forudsætninger, muligheder og begrænsninger. Det kan øge elevernes grundlag for at reflektere over demokratiet som styreform og de betingelser, det er underlagt.

Forløbet

1. Fase

I forløbet bruges det nuværende demokratiske styreform som en reference, der perspektiveres til og sammenlignes med. En gennemgang og drøftelse af grundlæggende træk ved det politiske demokrati kan derfor være relevant. Det kan evt. ske i samarbejde med samfundsfag.

2. Fase

Fælles arbejde med udvalgte styreformer, der præsenteres i *Det historiske overblik*, og som uddybes med opgaver fra hjemmesiden.

Høvdingedømmer:

side 41 (bronzealderen), side 54-58 (jernalderen)

Den græske bystat:

side 35-37

Opgaver i *Bronzealder – fra Middelhavet til Nordnorge*: Demokratiets vugge

Det romerske imperium (Senatet, kejsertiden):

side 46-53

Opgaver i *Romerne og germanerne*: Republikken Rom

Middelalderen (konge, stormænd, kirke):

side 80-82, 84-86, 92-102

Opgaver i *Europa i vækst – højmiddelalderen 1000-1350*: Harald Blåtand og kristendommen

Opgaver i *Senmiddelalderen 1350-1500*: Valdemar Atterdag – Margrete – Kalmarunionen – Kvinden på magten

Enevælden:

side 136-143

Opgaver i *Al magt til kongen 1650-1750*: Enevælde – Indførelse af enevælde

Liberale ideer (magtdeling):

side 154-157, 164-165

Opgaver i *Oplysning og revolution 1700-1800*: Magten – Plebejernes Manifest

Demokrati:

Side 177-184

Opgaver i *Vejen mod demokrati 1790-1920*: Demokrati

3. Fase

Individuelt eller i grupper vælger eleverne en styreform, som undersøges nærmere ud fra følgende fokuspunkter:

- Hvordan er styreformen organiseret?
- Hvem/hvilke grupper havde magten?
- Hvordan ændrede/udviklede styreformen sig?
- Hvorfor og hvordan blev styreformen indført?
- Hvad kendetegnede samfundet, hvor denne styreform blev praktiseret?
- Hvilke grupper i samfundet havde fordel ved styreformen?
- Evt.: Hvorfor blev styreformen afskaffet?
- Sammenlign styreformen med den demokratiske.

Hjemmesidens *Materialer* indeholder forslag til relevant litteratur.

4. Fase

Eleverne fremlægger resultatet af deres arbejde. På baggrund heraf diskuteres demokratiet som styreform, fx ud fra spørgsmål som:

- Fordele og ulemper ved det nuværende demokrati?
- Hvordan kan den demokratiske styreform forbedres?
- Hvordan kan demokrati udbredes til ikke-demokratiske lande? (samfundsmæssige og kulturelle forudsætninger).